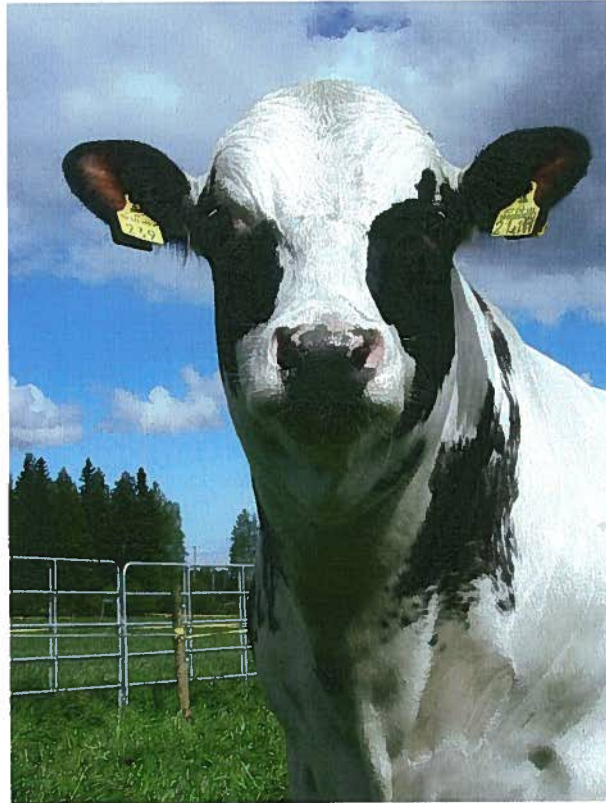

19. 08. 2011

Dnro POPELY

LOPPURAPORTTI

INNONAUTA TIEDOTUS-HANKE 1.3.2008- 30.4.2011

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MTT
31600 **Jokioinen**
Vaihde (03) 41 881

Lutnantintie 13
00410 **Helsinki**
Vaihde (09) 56 080

Tervamäentie 179
05840 **Hyvinkää**
Vaihde (019) 457 5700

Silmäjärventie 2, PL 44
59101 **Kannus**
Vaihde 0400 269 394

Halolantie 31 A
71750 **Maaninka**
Vaihde (017) 264 4800

Karilantie 2 A
50600 **Mikkeli**
Vaihde (015) 321 220

Toivonlinnantie 518
21500 **Piikkiö**
Vaihde (02) 477 2200

Eteläranta 55
96300 **Rovaniemi**
Vaihde (03) 41 881

Tutkimusasemantie 15
92400 **Ruukki**
Vaihde (08) 2708 4500

Kipinäntie 16
88600 **Sotkamo**
Vaihde (08) 666 1741

Antinniementie 1
41330 **Vihtavuori**
Vaihde (014) 339 6800

Vakolantie 55
03400 **Vihti**
Vaihde (09) 224 251

Alapääntie 104
61400 **Yli-Istara**
Vaihde (06) 474 6400

Varsanojantie 63
32100 **Ypäjä**
Vaihde (02) 763 6560

Sisältö

1. Hankkeen nimi ja toteuttaja	3
2. Hankeorganisaatio ja henkilöstö	4
3. Yhteistyökumppanit	4
4. Hankkeen tavoitteet	5
5. Hankkeen toteutus	5
• Aikataulu	5
• Kustannukset ja rahoitus	6
• Nettisivut ja tietopankki	6
• Kirjallisuusselvitykset	7
• Seminaarit	8
• Puheenvuorot muissa tilaisuuksissa	9
• Julkaisut	9
• Nettisivuilla julkaistut artikkelit	12
• Ulkomaanmatkat	12
• Avoimet ovet	12
• Tiedottaminen	12
6. Hankkeen toteutuksen arviointi	13
7. Jatkotoimenpiteet	15
8. Viljelijäkyselyn yhteenveto	17

1. Hankkeen nimi ja toteuttaja

INNONAUTA – Tiedotus
Hankkeen numero 2430, 795/3560-2008

Hankkeen toteuttaja: MTT Pohjois-Pohjanmaan tutkimusasema
Osoite: Tutkimusasemantie 15, 92400 Ruukki
Puhelin: (08) 27084501
Yhteyshenkilö: Maarit Kärki; maarit.karki@mtt.fi
Vastuullinen johtaja: Erkki Joki-Tokola; erkki.joki-tokola@mtt.fi
Hankkeen asiakirjojen säilytys: MTT Ruukki, Tutkimusasemantie 15,
92400 Ruukki

2. Hanke organisaatio ja henkilöstö

InnoNauta- tiedotus hankkeessa ovat työskennelleet projektityöntekijöinä Maarit Kärki, Sirpa Lunki ja Kati Mattila. Hankeyhteistyössä Rehuviljan viljelyteemojen järjestelyistä ovat vastanneet Essi Saarinen ja Raija Suomela. Kirjallisuusselvityksiä hankkeelle ovat tuottaneet tutkija Leena Tuomisto MTT Maaningalta, tutkija Timo Karhula MTT Taloustutkimuksesta, tutkijat Maiju Pesonen ja Pellervo Kässä sekä ostopalvelutyönä agronomi Katri Strohecker, FinnBeef Ay ja agrologi-opiskelija Kalle Salo Seinäjoen ammattikorkeakoulusta. Hankkeen vastuullisena johtajana on toiminut Erkki Joki- Tokola, MTT Ruukki.

Hankkeen ohjausryhmään on kuulunut 5 jäsentä. Ohjausryhmän tehtävänä on ollut seurata ja ohjata hankkeen toteutumista. Hankkeen ohjausryhmän kokoonpano on ollut seuraava:

Maarit Ilola	A-Tuottajat Oy /AtriaNauta
Erkki Joki-Tokola	MTT
Juha Marttila	MTK / viljelijä
Inga Manninen	viljelijä
Matti Järvi	OAMK
Kukka Kukkonen/Pirjo Onkalo	ELY- keskuksen edustaja
Varalla:	
Marko Jokinen	A-Tuottajat Oy
Arto Huuskonen	MTT
Tuomo Pesola	OAMK

MTT Ruukin tutkimusasema on vastannut hankkeen toteuttamisesta sekä hallinnoinnista. **Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (MTT)** on maa- ja metsätalousministeriön alainen yksikkö, jonka tehtävänä on suomalaisen elintarviketuotannon kehittäminen. MTT Ruukin toimipiste sijaitsee Siikajoella (ent. Ruukki), 60 kilometriä Oulusta etelään. Tutkimusaseman tärkeimpinä tutkimuskohteina ovat nurmi- ja lihanautatutkimukset.

3. Yhteistyökumppanit

Yhteistyökumppaneina hankkeessa ovat toimineet A-Tuottajat Oy, Kuopion yliopisto, Savonia-ammattikorkeakoulu, Oulun seudun ammattikorkeakoulu ja Valio Oy. Yhteistyökumppanit välittivät tietoa hankkeen olemassaolosta ja tuloksista omien verkostojensa kautta.

4. Hankkeen tavoitteet

Ylemmän tason tavoitteet, joiden osa hanke on

Tiedonvälitys – hanke on osa INNONAUTA – hankekokonaisuutta. Hankekokonaisuuden tavoitteena on naudanlihantuotantokustannusten alentaminen 20 prosentilla ja maamme naudanlihantuotannon kilpailukyvyyn säilyttäminen.

Hankkeen tavoitteet

Tiedotus-hankkeen tavoitteena oli koota naudanlihantuottajille ja tuotannossa välillisesti mukana oleville uusinta saatavilla olevaa tietoa samaan paikkaan ja jalostaa sitä sovellettavaan muotoon. Hankkeelle luotiin nettisivut ja sivuille tietopankki, joka on kaikkien tuottajien käytössä. Uusinta koti- ja ulkomaista tietoa koostettiin kirjallisuusselvityksin kohderyhmän käyttöön. Tavoitteena oli 8 kirjallisuusselvitystä seuraavista aiheista:

1. Laiduntaminen
2. Rehujuurikkaan käyttömahdollisuudet naudanlihantuotannossa
3. Syyspoikivuus emolehmäkarjassa
4. Pikkuvälikoiden kasvatus eristämättömissä tuotanto-olosuhteissa, terveys, tuotanto ja hyvinvointi
5. Rakennearvostelumallit emolehmätuotantoon
6. Naudanlihan tuotantokustannus ja kilpailukyky 2008-2015
7. Rehunhyötysuhteen vaihtelut pihvirotuisilla
8. Rotutyypin vaikutus ruokintaan ja tuottavuuteen pihvilihantuotannossa

Lisäksi hankkeen tavoitteena oli järjestää vuosittain aihe-seminaareja rehuviljan viljelyyn sekä naudanlihantuotantoon liittyen.

5. Hankkeen toteutus

Aikataulu

Hankkeelle saatiin rahoituspäätös 19.12.2008. Hankkeen toteuttaminen viivästyi rahoituspäätöksen siirtymisestä johtuen. Varsinainen toiminta päästiin aloittamaan loppuvuodesta 2008. Hankkeelle haettiin jatkoa 30.4.2011 asti, sekä sisältömuutoksena Katse Vasikkaan!- kampanja materiaalin tuottaminen sekä viljelijäkyselyn toteuttaminen.

Kustannukset ja rahoitus

Hanke sai 100 % rahoituksen, joka tulee Euroopan maaseudun maatalouden kehittämisen rahastosta sekä valtiolta. Rahoituksen myöntäjä oli Pohjois-Pohjanmaan ELY- keskus. Hankepääätöksen mukainen kokonaisbudjetti oli 363 700€. Kustannuksia ja rahoitusta on seurattu säännöllisesti.

Taulukossa on hankkeen toteutunut budjetti 15.8.2011. Budjetti on menojen ja haettavan maksatuksen mukainen.

Hankkeelle tuli sanktiota yhdessä maksatuksessa vuodelta 2009, koska yksi lehti-ilmoitus oli päässyt julkaisuun ilman logoja.

InnoNauta Tiedotus 2430

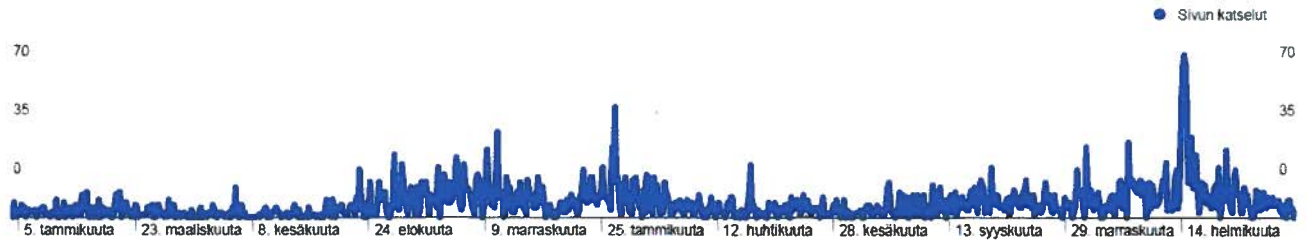
	Hankkeen budjetti	Päätös 24.1.2011		Kustannukset vuosittain			Toteutunut yhteensä
		nro 14398	Kustannukset vuosittain		2011		
		Uusi budjetti	2008	2009	2010	2011	
Palkka	223 800	256 357,25	38 152,65	89 456,92	95 179,24	19 802,60	242 591,60
Ostopalvelut	45 000	48 694,25	1 919,71	12 289,97	44 215,30	7 481,28	65 906,25
Vuokrat	9 965	5 249,17	692,61	1 125,70	1 367,18	251,96	3 437,05
Kokouspalkkiot	900	532,99		252,99		0	252,99
Kotimaan matkakulut	36 000	22 802,75	1 330,66	6 317,70	8 222,73	2 232,60	18 103,74
Ulkomaan matkakulut	6 000	6 000,00		0	5 059,17		5 059,17
Muut kustannukset	42 035	24 063,59	2 314,62	6 672,62	11 863,32	4 661,97	25 512,53
Kokonaiskustannukset	363 700	363 700,00	44 410,25	116 115,90	165 906,94	34 430,41	360 863,50
Sanktio maksatuksessa		2 836,50 €					
Käytettävissä oleva budjetti		360863,50€					

Nettisivut ja tietopankki

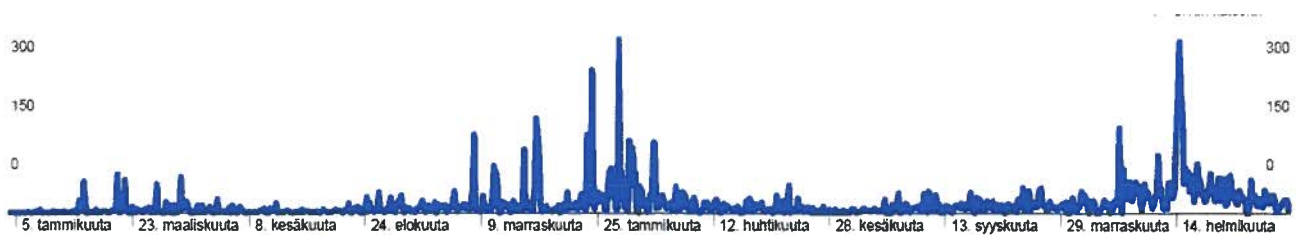
MTT Ruukin hankkeiden toiminnasta tiedotetaan aktiivisesti www.mtt.fi/ruukki sivuilla. Sivulla julkaistiin ajankohtaisia teemoja käsittelevää InnoNauta- blogia sekä kesäisin kasvukauden kuulumisista kertovaa Pellon pientareelta- blogia.

Hankkeessa järjestettyjen seminaarien materiaalit ja tuotetut ammattiartikkelit tallennettiin luettavaksi tietopankkiin. Myös InnoNauta Koulutus ja Rehuvilja Koulutus – hankkeiden koulutusmateriaalia löytyy tietopankista.

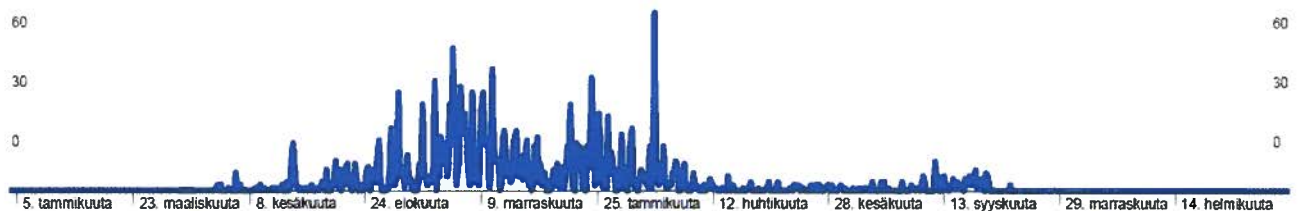
Nettisivujen kävijämäärät

Etusivua on hankeaikana tarkasteltu 4752 kertaa. Yksilöityjä sivukäyntejä on ollut 3396 kertaa.

Tietopankki sivua on luettu hankeaikana 13327 kertaa. Eniten sivuilla on kiinnostanut Katse vasikkaan materiaali, joka julkaistiin tammikuussa 2011. Lisäksi kiinnostavia sivuja ovat olleet tietopankin emolehmätuotanto ja naudanlihantuotannon sivut.

Kirjallisuusselvitykset sivua on tarkasteltu hankeaikana 2297 kertaa. Vuoden 2009 loppupuolella julkaistiin valmistuneita kirjallisuusselvityksiä, jotka näkyvät hyvin kuviolla. Ensimmäinen Kehitystä naudanlihantuotantoon – opas ilmestyi vuoden 2010 alussa, joka näkyy kuviolla suurimpana piikkinä. Kehitystä naudanlihantuotantoon 2- opas julkaistiin vuoden 2011 helmi-maaliskuussa, mutta se ei näy kuviolla.

Kirjallisuusselvitykset

Ensimmäiset kolme kirjallisuusselvitystä valmistui vuoden 2010 loppuun mennessä ja ne julkaistiin MTT Kasvu sarjassa, numero 9; Kehitystä naudanlihan tuotantoon 1.

Pikkuvasikoiden kasvatusta eristämättömissä olosuhteissa: terveys, tuotanto ja hyvinvointi,
 Leena Tuomisto MTT
 Lihautatilojen taloudellinen tilanne Suomessa ja vertailumaissa. (Naudanlihan

tuotantokustannus ja kilpailukyky 2008–2015), Timo Karhula ja Pellervo Kässi MTT
Liharotuisten nautojen rehun hyväksikäyttö ja residuaalinen syönti. (Rehunhyötysuhteen vaihtelut pihvirotuisilla eläimillä), Maiju Pesonen MTT

MTT Kasvu- sarjassa, nro 14; Kehitystä naudanlihantuotantoon 2- oppaassa julkaistiin vuoden 2010 loppuun mennessä valmistuneet kirjallisuusselvitykset.

Laidunnusratkaisuja ja – käytäntöjä emolehmätiloille, Maiju Pesonen, Arto Huuskonen ja Erkki Joki-Tokola MTT

Emolehmäkarjojen syyspoikivuus, Maiju Pesonen. MTT

Eläinten valinta emolehmätuotantoon, Katri Strohecker FinnBeef Ay

Rodun vaikutus liharotuisten nautojen syöntikykyyn ja tuotanto-ominaisuuksiin, Maiju Pesonen MTT

Kirjallisuusselvitys Vaihtoehtoiset rehukasvit julkaistiin erillisenä julkaisuna huhtikuussa 2011
Kirjoittajana oli Kalle Salo Seinäjoen ammattikorkeakoulusta.

Kirjallisuusselvitykset on julkaistu myös nettisivuilla. Niitä on myös käytetty hankkeiden koulutusmateriaalina ja esitelty Tiedotus-hankkeen sekä muiden sidosryhmien seminaareissa.

Seminaarit

Hankkeen tavoitteena oli järjestää 20 eri aihe-seminaaria rehuviljan viljelyyn sekä naudanlihantuotantoon liittyen. Hanke aikana järjestettiin seuraavat 16 seminaaria:

- 6.11.2008 Matkalla Tulevaisuuteen – hankkeen avausseminaari Kempele, osallistujia 37
- 28.1.2009 Tehoja rehuviljan tuotantoon – seminaari, Nivala, osallistujia 63
- 24.2.2009 Hyvinvoiva vasikka tuloksen tekijänä, Kuusamo, osallistujia 21
- 30.6.2009 Pohjois-Pohjanmaan Nurmitapahtuma, Ruukin tutkimusaseman pellonpiennarpäivänä, osallistujia 29
- 14.10.2009 Pystymmekö ennakoimaan viljan hintaa? – seminaari, Kalajoki, osallistujia 46
- 10.12.2009 Rypsipäivä, Ylivieska, Osallistujia 47
- 19.1.2010 Hyvinvoiva vasikka tuloksen tekijänä, Ruukki, Osallistujia 8
- 20.1.2010 Rypsipäivä, Ala-Temmes, Osallistujia 41
- 2.3.2010 Millä ehdoilla luomulihaa?- seminaari, Nivala, Osallistujia 22
- 5.7.2010 Lehtivihreän mittaus – päivä, Ruukki, Osallistujia 12
- 5.8.2010 Koeruuduilta käytäntöön – Tutkimusasemapäivä, Ruukki, Osallistujia 53
- 6.10.2010 Viljamarkkinakatsaus, Ala- Temmes, Osallistujia 19
- 7.10.2010 Viljamarkkinakatsaus, Ylivieska, Osallistujia 10
- 26.1.2011 Tulosseminaari, Ala-Temmes, Osallistujia 34
- 27.1.2011 Tulosseminaari, Ylivieska, Osallistujia 33
- 24.2.2011 Tiedotus-hankkeen tulosseminaari, Oulu, osallistujia 16

Puheenvuoron muiden järjestämissä tilaisuuksissa:

- 26.2.2009 Ajankohtaista naudanlihantuotannosta ja InnoNauta hanke, Maatalouden rahoituspäivä, Oulu. Maarit Kärki.
- 26–27.3.2009 Naudanlihantuotannon kehittäminen Pohjois-Suomessa, Lihanutakerhojen kevättapaaminen, Oulu. Maarit Kärki.
- 22.4.2009 Hankkeen esittely naudanlihan tuottajien tilaisuudessa, Pyhäjärvi
- 4-5.11.2009 Naudanlihatilojen taloudellinen tilanne Suomessa ja EU:ssa, Nautaseminaari, Laukaa. Pellervo Kässi
- 4.-5.11.2009 Emojen rehukäyttökyky, Nautaseminaari, Laukaa. Maiju Pesonen
- 12–13.1.2010 Maataloustieteen päivät, Viikki, Helsinki. Maiju Pesonen
- 7.-9.2.2010 Valtakunnalliset emolehmäpäivät, Ikaalinen. Maiju Pesonen
- 9-10.11.2010 A-tuottajien Nautaseminaari, Kalajoki. Maiju Pesonen ja Maarit Kärki
- 24–25.11.2010 Pihvikarjaliiton Pihvikarja-päivät, Himos. Maiju Pesonen
- 7-8.2 2011 Valtakunnallinen emolehmäseminaari, Ikaalinen. Maiju Pesonen

Hankkeen julkaisut:

- Keski-Pohjanmaa – lehti 26.1.2009, Tehoa viljantuotantoon, ennakkomarkkinointi buffi
- Keski-Pohjanmaa – lehti 29.1.2009, Kaija Vähäsöyringin kirjoittama haastattelu. Ylivieskan rehutehdas nielee viljaa.
- FarmiUutiset -lehti, 1/2009, Maarit Kärki, Haastattelu, Emolehmätuotannossa suunnittelu keskeistä
- Keski-Pohjanmaa – lehti, 20.4.2009 Emolehmistä vaihtoehto maitotilalle, Kaija Vähäsöyringin kirjoittama Maarit Kärjen haastattelu
- Oulun Eteläinen – lehti, 22.4.2009, Kotimaista lihaa syytä arvostaa, Matti Kuoppalan kirjoittama Maarit Kärjen haastattelu
- Pihvikarja – Pihvikarjaliiton lehti 1/2009 Hankemaailmassa tapahtuu, InnoNauta – hankkeiden esittely
- Siikajokilaakso – lehti 2.7.2009, Lietelanta nostaa taas arvoaan. Katri Isopahkala
- Keski-Pohjanmaa – lehti 10/2009, Johdannaiset käyttöön viljakaupassa, Kaija Vähäsöyrinki

HUUSKONEN, A. 2009. Seosrehua sonneille. Nauta 39, 2/2009: 42–43.

HUUSKONEN, A. 2009. Laitumelta terveellisempää lihaa? Pihvikarja:

Pihvikarjaliiton tiedotuslehti 1/2009: 10.

HUUSKONEN, A. 2009. Säilörehun laatuun kannattaa panostaa sonnien ruokinnassa. Pihvikarja: Pihvikarjaliiton tiedotuslehti 1/2009: 20.

HUUSKONEN, A. 2009. Hyvä kasvu vaatii energiaa. Nauta 39, 3/2009: 76–77.

HUUSKONEN, A. 2009. Pötsivalkuaisella pötkii pitkälle. Nauta 39, 4/2009: 62–63.

HUUSKONEN, A. 2009. Sonnien ruokinnan tarkentaminen tuo säästöä. Maaseudun Tiede 66, 4 (14.12.2009): 11.

HUUSKONEN, A. 2009. Paljonko fosforia lihanaudalle?. Nauta 39, 5/2009: 57.

HUUSKONEN, A. 2009. InnoNauta kouluttaa, kehittää ja tiedottaa. Nauta 39,

5/2009: 58.

HUUSKONEN, A. 2010. Kehitystä naudanlihan tuotantoon I. MTT Kasvu 9, 115 s.

HUUSKONEN, A. 2010. Teuraspainot kasvavat - ruhot rasvoittuvat. Nauta 40 (1/2010), 52–53

HUUSKONEN, A. 2010. Nurmisaïlöhrehun laadun merkitys lihanaudan ruokinnassa. Suomen maataloustieteellisen seuran tiedote 27, s. 159.

HUUSKONEN, A., LAMMINEN, P. 2010. Naudan rasvoittumiseen vaikuttavat tekijät. MTT Kasvu 9, s. 58–74.

HUUSKONEN, A., LAMMINEN, P. 2010. Naudan rasvoittumiseen vaikuttavat tekijät. Suomen maataloustieteellisen seuran tiedote 26, 7 s, Julkaistu 11.1.2010.

HUUSKONEN, A., LUNKI, S. 2010. Väkirehuna käytetyn viljalajin (ohra vs. kaura) sekä valkuaislisän tuotantovaikutukset maitorotuisten sonnien teuraskasvatuksessa. Suomen maataloustieteellisen seuran tiedote 27, s. 138.

HUUSKONEN, A. Kasvavien lihanautojen ruokintasuositukset uudistuivat. Maatilan Parhaat info (2010):5/2010, 4-5. (Snellmanin infolehti alkutuotannon yhteistyökumppaneille). [url](#)

HUUSKONEN, A., LUNKI, S. 2010. Väkirehuna käytetyn viljalajin (ohra vs. kaura) sekä valkuaislisän tuotantovaikutukset maitorotuisten sonnien teuraskasvatuksessa. Suomen maataloustieteellisen seuran tiedote 26, 7 s, Julkaistu 11.1.2010.

HUUSKONEN, A., SAIRANEN, A., NYKÄNEN, A. 2010. Helsädesensilage. Forskning för framåt :28, s. 40-42 ProAgria Svenska lantbrukssällskapens förbunds publikationer, serie B:107.

HUUSKONEN, A., SAIRANEN, A., NYKÄNEN, A. 2010. Kokoviljasäilörehu. Tieto tuottamaan:132, 40–42. ProAgria Keskusten Liiton julkaisu 1093.

HUUSKONEN, A. Kokoviljasäilöhrehusta hyvää karkearehua lihanautatilalle. Lihatalous 69(2011):3, 10-13

HUUSKONEN, A. Kehitystä naudanlihan tuotantoon II. MTT Kasvu (2011):14, 181 s [Url](#), Verkkojulkaisu päivitetty 30.3.2011

HUUSKONEN, A. InnoNauta tiedottaa, kouluttaa ja kehittää. Luomulehti 30 (2011):2, 58–59

HUUSKONEN, A. Ruokintasuositukset uudistuivat - mikä muuttuu lihanautatilalla?. Lihatalous 69(2011):1, 30–32

HUUSKONEN, A. Mistä valkuaisista luomusonnille?. Luomulehti 30(2011):1, 22–23

HUUSKONEN, A., TUOMISTO, L., KAUPPINEN, R. Lämmin juomavesi ei paranna vasikoiden kasvua. Maaseudun Tiede 67(2010):4(20.12.2010), 13

TUOMISTO, L., HUUSKONEN, A., 2010. Ulkokasvatus vaatii huolellisuutta. Nauta (3/2010), 82–83

TUOMISTO, L., HUUSKONEN, A. Pikkuvasikoiden kasvatus eristämättömissä olosuhteissa - kirjallisuusselvitys. Suomen maataloustieteellisen seuran tiedote (2010):26, 7 p. Maataloustieteen Päivät: Helsinki, 2010 [Url](#), Julkaistu 11.1.2010

TUOMISTO, L., HUUSKONEN, A. Pikkuvasikoiden kasvatus eristämättömissä olosuhteissa - kirjallisuusselvitys. Suomen maataloustieteellisen seuran tiedote (2010):27, p. 204. Maataloustieteen Päivät: Helsinki, 2010

TUOMISTO, L., HUUSKONEN, A. Pikkuvasikoiden kasvatus eristämättömissä olosuhteissa: terveys, tuotanto ja hyvinvointi. MTT Kasvu (2010):9, s. 35–57 [Url](#)

JOKI-TOKOLA, E. 2010. Karjanlannan ravinteet tehokkaasti käyttöön. Maito ja me: 2, 40–41.

- KARHULA, T., KÄSSI, P. 2010. Lihanautatilojen taloudellinen tilanne Suomessa ja vertailumaissa. MTT
- KÄSSI, P. Lihantuotannon kannattavuus haasteena. Nauta 40(2010):5/2010, 40–41
- PESONEN, M., Parempi rehunhyötysuhde – mahdollisuus lihanautatilojen kustannuskamppailuun? Pihvikarja – lehti 2/2009, s. 24–25.
- PESONEN, M. Liharotuisten nautojen rehunhyväksikäyttö ja residuaalinen syönti. Suomen maataloustieteellisen seuran tiedote (2010) :26, 7 p. Maataloustieteen Päivät: Helsinki, 2010 Url, Julkaistu 11.1.2010
- PESONEN, M. Liharotuisten nautojen rehunhyväksikäyttö ja residuaalinen syönti. Suomen maataloustieteellisen seuran tiedote (2010):27, p. 199. Maataloustieteen Päivät: Helsinki, 2010
- PESONEN, M. 2010. Rotutyypin reunaehtona. Nauta 40: (4/2010), 56–57
- PESONEN, M. 2010. Residual feed intake in beef cattle - a literature review. Sveriges lantbruksuniversitet. Institutionen för husdjurens utfodring och vård: Rapport 274, 157-161.
- PESONEN, M. 2010. Vähemmällä rehulla yhtä paljon. Nauta 40 (2/2010), 66–67.
- PESONEN, M. 2010. "Käyrän suoristaja". Angus-lehti, 7-10
- PESONEN, M. 2010. Liharotuisten nautojen rehun hyväksikäyttö ja residuaalinen syönti. MTT Kasvu:9, s. 75–114.
- PESONEN, M. Residual feed intake in beef cattle - a literature review. Sveriges lantbruksuniversitet. Institutionen för husdjurens utfodring och vård (2010):Rapport 274, 157-161
- PESONEN, M. 2010. Suomalainen pihvinauta ei syö sademetsää. Maatilan Pellervo (1/2010), 6-7
- PESONEN, M. 2010. Missä on luomupihvi? Luomulehti (1/2010), 52–53
- PESONEN, M. Hereford - maailman käytetyin liharotu. Tuottava Hereford 2010 (2010), 12–13
- PESONEN, M. Pysy rauhallisena!. Pihvikarja - Pihvikarjaliiton tiedotuslehti (2010):3/2010 nro7)
- PESONEN, M. Parempi rehuhyötysuhde voi auttaa lihanautatilojen kustannuskamppailussa. Maaseudun Tiede 67(2010):1(15.3.2010), 13 Url
- PESONEN, M. Poimi rusinat pullasta. Angus-lehti 2011 (2011), 28–29. (30 v. juhlalehti).
- PESONEN, M. Uudistuseläinten kasvatus. Nauta 41(2011):2/2011, 44–45
- PESONEN, M. Liharoduilla pitkä tiineysaika. Lihatalous 69(2011):2/2011, 28–30
- PESONEN, M. Rodun vaikutus liharotuisten nautojen syöntikykyyn ja tuotanto-ominaisuuksiin. MTT Kasvu (2011):14, s. 9-71 [Url](#)
- PESONEN, M. Emolehmä on laiduntaja. Nauta 41(2011):1/2011, 54–55

Lisäksi hankkeen nettisivulla on julkaistu muutamia aiheartikkeleita:

Top 10 – Terveiset pihvivasikan tuottajille
Emot Kalajoelta Ähtäriin ja Takaisin
Onko siitossonnisi työkunnossa?
Vasikoiden lisäruokinta
Ihanne-emoa etsimässä

Naudan ruokintavaatimus eri kasvuvaiheessa
Rehunhyötysuhde- koulutusaineisto
Kuidun merkitys lihanaudan ruokinnassa
Uusia vasikoita pukkaa
Kysymyksiä ja vastauksia kylmästä
Härkäpapua säilörehuksi
Naudan käyttäytyminen ja käsittely
Pysy Rauhallisena

Ulkomaanmatkat:

22.–26.3.2010 TTS tutkimuksen opintomatka Sveitsiin. Uuden tiedon hankinta sekä osaamisen kehittäminen, Maarit Kärki
22.–23.5.2010 TilaArtturi-hankkeen seminaarimatka, SLU, Rönneby, Uumaja, Tiedonhankinta ja yhteistyöverkoston luominen, Raija Suomela
22.–23.6.2010 Nordic feed science conference, Uppsala, uuden tutkimustiedon hankinta esitelmän pitäminen Residuaalisesta syönnistä, liittyen tehtyyn kirjallisuusselvitykseen. Maiju Pesonen
30.11.–5.12.2010 Opintomatka Tanskaan ja Etelä-Ruotsiin, Essi Saarinen.

InnoNauta – hankkeet ovat olleet mukana uusien navetoiden avoimien ovien tilaisuuksissa esittelemässä toimintaa vieraileville tuottajille:

19.1.2009 Posio, Ronkaisen tila, lihanautojen lämmin loppukasvattamo
23.1.2009 Haapajärvi, Riikka Laitisen ja Hannu Lepolan tila, emolehmäpihatto
11.2.2010 Kuivaniemi, Koillis-vasikka Oy:n vasikkakasvattamo

Tiedottaminen

Hankkeesta on tehty hanke-esite. Hanke-esitettä on päivitetty hankkeen edetessä, yhteystiedoilla sekä toiminnassa tapahtuvilla päivityksillä. Esitettä on jaettu kaikissa aiheeseen liittyvissä tilaisuuksissa. Hanketta on esitelty hankkeen tapahtumissa, koulutuspäivissä sekä sidosryhmätapaamisissa ja MTT Ruukin tutkimusasemalla vierailleille ryhmille.
Hankkeen järjestämistä tilaisuuksista on ilmoitettu lehtimainoksia useissa alueella ilmestyvissä paikallislehdissä sekä sähköpostilla ja puhelimitse.

Eläinten terveydenhuolto ETU on nimennyt vuoden 2011 vasikoiden terveyden ja hyvinvoinnin teemavuodeksi. Kampanjan nimi on Katse Vasikkaan. Kampanjan tarkoitus on edistää vasikoiden hyvinvointia, vähentää vasikkakuolleisuutta ja tähdentää vasikoiden tärkeyttä sekä maidon- että lihan tuotannossa. Kampanjan puitteissa järjestetään koulutustilaisuuksia viljelijöille, neuvojille ja eläinlääkäreille.

Hankkeessa tuotettiin Katse Vasikkaan- kampanjan materiaali yhteistyössä teurastamoiden, meijereiden, ProAgria, MTK, Evira, Eläintautien torjuntayhdistys ETT ry, sekä muiden ETU-terveydenhuollon yhteistyötahojen kanssa. Materiaalin hankkeelle tuotti Emovet Oy.

6. Hankkeen toteutuksen arviointi

Projektityöntekijöiden oma arviointi:

Hankkeelle asetetut tavoitteet saatiin toteutettua mielestämme hyvin. Nettisivuista saatiin kohtuullisen toimivat, vaikka organisaation sivustolla on joitakin rajoittavia tekijöitä. Tietopankkiin saatiin jo kattavasti materiaalia ja siitä on saatu myönteistä palautetta. Tietopankkia ovat käyttäneet myös oppilaitokset ahkerasti. Hankkeelle tarjoutui mahdollisuus tuottaa valtakunnallinen Katse Vasikkaan – kampanjan materiaali, josta saatiin erittäin laaja materiaalipaketti Tietopankkiimme. Samalla hanke ja kotisivumme saivat valtakunnallista näkyvyyttä.

Seminaarien määrällinen tavoite oli 20 kpl ja 600 osallistujaa. Toteutunut määrä oli 16 kpl ja 491 osallistujaa. Seminaareja on korvannut alueellamme samanaikaisesti toimiva InnoNauta Koulutus-hanke, jonka kautta on myös tiedotettu tuotoksista.

Kirjallisuusselvitykset tehtiin suunnitelmien mukaan ja syntyneet 2 kpl Kasvu-sarjan opasta ovat tuhti paketti tietoa naudanlihan- ja emolehmuotannosta.

Tutkijoiden kokemukset hankkeen toteutuksesta:

Kirjallisuusselvitykset on sinänsä hyvä tapa etsiä käytäntöjä, joita käytetään muualla vastaavassa tuotantomuodossa. Ihan yksityisen samoja käytäntöjä ei voida meillä hyödyntää, koska esim. lainsäädäntö ja ilmastolliset olosuhteet poikkeavat hyvinkin paljon muiden maiden käytännöistä. Soveltamisen esittäminen niin, että ei esitä ainoastaan omaa mielipidettä, oli haastavaa. Jatkossakin kirjallisuusselvitysten tekeminen tietyistä aihealueista lienee varteen otettava vaihtoehto. Kaikkea alalla tapahtuvaa kehitystä ja tutkimusta on mahdoton toteuttaa meillä Suomessa.

Laadullisesti on aina parantamisen varaa. Vaikka kirjallisuusselvitykset tuotantoalasta tuntuvat mittavilta, oikeasti ne taitavat olla lähinnä pintaraapaisu. Ns. vertailupohjaa ei tältä alalta ole tehtynä. Kenties vielä enemmän olisi pitänyt etsiä ns. uudempaa tietoa. Laadullista haastavuutta lisää seikka, että tuottaja/lukija/kuuntelijakunta on hyvin heterogeenistä osaamisestaan. Jos perusasioiden osaaminen on hataralla pohjalla, voi lisätiedon omaksuminen olla vaikeaa tai se ymmärretään väärin. Laadulliseen haastavuuteen voisi ottaa myös seikan, joka vaatii edellä mainitun kohderyhmän ajattelutavan muutoksen, tuotannolla on tuloksen teon kannalta merkitys, ei ainoastaan tuilla. Mitä enemmän panostat hyvään, kannattavaan tuotantoon, sitä parempaan tulokseen tulet pääsemään.

Tiedonvälityksen kehittämisessä toivoisin vielä enemmän sähköisen median hyödyntämistä esim. pp – esitykset + ääni, reaaliaikainen "kyselytunti", ehkäpä Twitterkin. Materiaalin tuottaminen tähän kanavaan vaatii melko paljon aikaa, mutta voisi olla tällä hetkellä helpoin tapa tavoittaa tuottaja. Koulutuksiin ja InnoTiedotus - seminaareihin tuntui saapuvan aina samat kasvat.

Maiju Pesonen kommentoi: Kirjallisuusselvitysten tekeminen on ollut innostavaa, pääsääntöisesti olen nauttinut tekemisestä. Heikoilta ja epätoivonhetkiltä ei kuitenkaan ole välttytty. Selvityksistä ei olisi tullut mitään ilman Arto Huuskosen mittavaa apua ja panosta. Lisäksi Erkki Joki-Tokolalla on merkittävä osuus laidunnusselvityksen tekemisessä. Koko muu InnoNauta-tiimi Maarit Kärki, Sirpa Lunki ja Kati Mattila ovat omalla työpanoksellaan ja avullaan mahdollistaneet sen, että kirjallisuusselvitykset ja seminaarit ovat yleensäkin pystyneet valmistumaan ajoissa!

Laadullisten tavoitteiden toteutuminen:

Koko InnoNauta - hankekokonaisuuden tavoitteena on naudanlihan tuotantokustannusten alentaminen 20 prosentilla ja naudanlihantuotannon kilpailukyvyyn säilyttäminen. Hankeaika on ollut erittäin haasteellinen naudanlihantuotannolle, koska tuotantopanosten hinnat ovat nousseet eikä lihan hinta ole vastaavasti noussut. Sen lisäksi maataloilille on jatkuvasti tullut uusia ja kiristyviä ohjeita maatalouspolitiikan puolelta ja ne ovat aiheuttaneet myös lisää kustannuksia. Yleisellä tasolla tuskin voidaan todeta, että 20 % tavoitteeseen tuotantokustannusten osalta olisi päästy. Tilatasolla vaihtelua varmasti on ja mahdollisesti tiedon ja osaamisen lisääntymisen kautta on voitu tehostaa tuotantoa ja näin saada kannattavuutta säilymään.

Pohjois-Pohjanmaan maaseudun kehittämissuunnitelmassa 2007 – 2013 on maatalouden tavoitteiksi kirjattu lisätä maatalouden toimijoiden tietämystä uusimmista innovaatioista ja niiden tarjoamista mahdollisuuksista oman maakuntamme olosuhteissa. Tähän tavoitteeseen Inno Tiedotus on mielestämme pystynyt vastaamaan kohtuullisen hyvin.

Hankkeen toimintapa oli kohtuullisen onnistunut. Uutta tietoa hankittiin kotimaasta ja ulkomailta, joka sitten muokattiin viljelijöiden käytettäväksi. Tietopankkiin tuotettiin ajankohtaista, neuvonnallista materiaalia lyhyinä tietoisuuksina. Tiedonvälitystä tulee kuitenkin edelleen kehittää monipuolisemmaksi. Kuvan ja äänen käyttöä tulee lisätä ja edelleen soveltaen popularisoida tietoa paremmin käytettäväksi. Tiedonvälitys ei saa keskittyä sähköiseen formaattiin, vaan on järjestettävä tilaisuuksia, jossa viljelijät pääsevät tapaamaan toisiaan sekä tutkijoita ja muita asiantuntijoita. Tutkimuslaitoksen rooliin sopii tiedon tuottaminen ja tiedon välittäminen. Koska MTT Siikajoki on erikoistunut naudanlihantuotannon tutkimukseen, on luontevaa, että pidämme oman organisaation portaalissa yllä myös naudanlihantuotantoon keskittyvää Tietopankkia. Tavoitteena on keskittää suomalaisen naudanlihantuotannon tietämys yhteen paikkaan ja palvella laadukkaasti suomalaista naudanlihantuotantoa.

Ohjausryhmän arviointi:

Nettikirjasto on luotu ja sinne on hankkeen aikana rakentunut mittava tietopankki. Nettikirjasto on hyvin jäsenelty ja helppokäyttöinen. Kaikki kirjallisuusselvitykset on tehty ja niistä on kirjoitettu kaksi painettua julkaisua, jotka ovat myös nettikirjastosta sähköisesti ladattavissa. Kirjallisuusselvitykset ovat hyvin kirjoitettuja ja kansantajuisia. Nettikirjastossa on kirjallisuusselvitysten lisäksi myös erittäin laaja

arkisto seminaariesityksiä, artikkeleita ja blogi. Vasikan vuoden myötä syntynyt Katse Vasikkaan – materiaali on merkittävä extra, jonka hanke on tuottanut.

InnoNauta Tiedotus – hankkeessa aikaansaatu tietopankki, sekä useat pidetyt seminaarit ja kirjoitetut artikkelit auttavat varmasti saavuttamaan InnoNauta tiedotus – hankkeelle asetetut yleiset tavoitteet. Haaste, joka vielä on jäljellä on se, miten sidosryhmät, kouluttajat, ja tuottajat saadaan hyväksikäyttämään materiaalia. Työ ei saisi loppua tähän. Nettikirjastoon koottua materiaalia pitäisi pystyä käyttämään tulevana vuosina tehokkaasti apuna oppilaitoksissa ja tuottajien koulutuksissa. Tarvitaanko tähän esim. jatkomarkkinointia? Ehdotetaan www.mtt.fi/ruukki sivulle pop-up kyselyä, jolla saataisiin pikaista palautetta käyttäjiltä sivuista ja koulutuksesta.

Viljelijäkyselyn palautteena toivotaan mahdollisuutta tavata toisia viljelijöitä. Hankkeissa tulisi tukea sosiaalista kanssakäymistä mutta tarjota sopivasti tietoa (koskee enemmän koulutus kuin tiedotus hankkeita). Myös sähköinen tiedon jako on tarpeen. Yleisesti palautekyselyistä olisi asiakkaan hyvä saada synteesi, ja tieto miten kehittänyt toimintaa.

Yhä enemmän tulisi lisätä vuorovaikutusta viljelijöiden kanssa, siitä mitä teemoja kirjallisuusselvityksillä tutkitaan.

Hanke kokonaisuuden laajempaan tavoitteena ollut naudanlihan tuotantokustannusten alentaminen 20 % ei ole hankeaikana tullut todeksi, päinvastoin. Kannattavuus ei ole mennyt positiiviseen suuntaan hankkeen aikana, mutta hankkeella ei ole mitään tekemistä tämän kanssa. Hankkeen tietotuotoksilla saadaan vaikutettua tilakohtaiseen kannattavuuteen ja uusien toimintamallien rakentamiseen. Uudet ideat ja vinkit ovat tuottajien käytössä ja yrityksen kehittämisen työkaluina. Hankkeen tulosten tarkastelussa tulisi katsoa yksittäisten tilojen saamaa hyötyä ja tiloilla tapahtunutta kehittämistoimintaan, kuitenkin tämän tiedon mittaaminen on vaikeaa. Hanke toimenpiteissä tulisi selvitykset viedä taloudellisen vertailun tasolle sekä toimenpiteet viedä euro tarkasteluun saakka. Kustannuslaskenta elementit tulisi olla mukana tilojen kehittämistoimissa. Yksi jälkeempään mitattavissa oleva vaikutus olisi Katse Vasikkaan – kampanjan antaman tietotason vaikutus tilojen vasikkakuolleisuuteen tulevana vuosina.

Yhteenveto:

InnoNauta Tiedotus – hankkeelle asetetut tavoitteet on täytetty esimerkillisellä tavalla ja kokonaissuoritus on kiitettävä. Hankkeessa työskennelleet ovat tehneet hyvää työtä. Erityiskiitos MMM Maiju Pesoselle mittavasta ja osaavasta työpanoksesta kirjallisuusselvitysten tekemisessä, blogista ja luentoaineistosta.

7. Jatkotoimenpiteet

Hankkeessa tuotettu materiaali on ollut kiinnostavaa ja kotisivuilla on vierailut paljon viljelijöitä sekä oppilaitosten opettajia ja oppilaita. Sivuston Tietopankille on ollut käyttöä ja vähitellen viljelijät ovat oppineet käymään sivuilla. Kehittämistyötä on jatkettava. MTT Ruukki on hakenut ja saanut päätöksen uudesta tiedonvälityshankkeesta, InnoTietoa!-hanke. Tiedonvälitystä kehitetään ja monipuolistetaan

edelleen ja sivustoa pyritään saamaan yhä käyttäjäystävällisemmiksi. Lisätään ääntä ja kuvaa. Tavoitteena olisi saada myös voraivakutteista toimintaa sivustolle. Mukaan otetaan myös naudanlihantuotannossa toimivat verkostokumppanit.

Viljelijäkyselyn yhteenveto

Tiedonvälitys tulevaisuudessa

Kyselyjä tehtiin InnoNauta Koulutus-hankkeen koulutustilaisuuksissa ja - matkoilla sekä sidosryhmien tapahtumissa, missä viljelijöitä oli koolla. Kyselyä on tehty kysymyslomakkeen avulla ja vapaamuotoisella keskustelulla

Tietojen hankkimisen taustaa

Yritätkö pysyä ajan tasalla omassa tuotannossasi?

Miten pysyt ajan tasalla?

Hankitko tietoa omaan tuotantoosi liittyen?

Onko tietojen hankkiminen määrätietoista vai sattumanvaraista (eli hankitko tietoa etsimällä vai ”vahingossa” esim. lehdestä sattumalta)?

Miten hankit tietoa (millä eri tavoin)?

Minkälaista tietoa hankit?

Mistä hankit tietoa?

Kuinka usein hankit tietoa?

Mitä ns. tietopankkeja/lähteitä olet kokenut hyödyllisiksi? Mitä olet niistä löytänyt/oppinut?

Millaisessa muodossa haluaisit hankkia tietoa (koulutukset ja kurssit, lehdet, sähköposti, keskustelupalsta, internet, opintomatkat, etäyhteystunnit, ...)

Mistä ja keneltä hankit tiedon tulevaisuudessa?

- ammattiviljelijältä
- toisilta viljelijöiltä ja MTT
- asiantuntijoilta
- Finbeef, Atria, emolehmätuotantoneuvoja
- seminaarit erittäin tärkeässä roolissa, käytäväpuheet
- ulkomailta: seminaarit, matkat, kirjallisuus
- hyvät koulutukset
- internet
- netti
- tilakäynnit
- ammattilehdet
- karjasilmää matkoilta
- kurssit ja koulutuspäivät
- keskustelut viljelijöiden ja asiantuntijoiden kanssa

Missä muodossa hankit tietoa ja miten?

- sähköisesti
- puhelin

- videoluennot
- sähköiset julkaisut
- tarvitaan tilalla käytettäviä työkaluja, laskureita ja excel-taulukoita. Yksinkertaisia ja helppoja käyttää
- kulje, katsele ja tapaa ihmisiä sekä näe paljon eläimiä
- tilavierailujen kautta oppia
- pienryhmäkoulutuksia
- monipuoliset nettisivut
- sähköistä tietoa, facebook, blogit
- tarvitaan tapahtumia, missä viljelijät kohtaavat toisiaan
- tutkimustietoa
- tilojenvälistä tietoa, ihmiseltä ihmiselle

Yhteenvedo:

1. Viljelijät haluavat irrottautua tilalta ja kohdata toisia viljelijöitä
2. He pitävät tärkeänä keskustelua ja yhdessä olemista, tutustumista toisiin viljelijöihin ja ajatusten vaihtoa
3. Samalla halutaan kuulla uutta asiaa ja keskustella myös asiantuntijoiden kanssa
4. Matkat kotimaassa ja ulkomailla ovat toivottuja
5. Aina ei tarvitse etsiä huippu tiloja kohteeksi, vaan erilaisia tavallisia tiloja, joista saa ajatuksia
6. Koulutuspäivissä pitäisi pureutua asioihin syvälle ja pienryhmätoiminta olisi toivottavaa
7. Seminaarit eivät saisi olla liian pitkiä, vaan aina pitäisi jättää aikaa vuorovaikutteiselle toiminnalle
8. Hyvä, helposti luettava materiaali netissä, kuvia ja ääntä lisää
9. Meidän pitäisi pystyä hyödyntämään viljelijöiden vankka ammattitaito kehittämisessä ja koulutuksessa.
10. Koulutuksissa tulee huomioida sosiaalinen toiminta ja viljelijöiden jaksaminen, koska koulutuspäivät ovat osaltaan myös irrottautumista arjesta.